

БӨЛІМ: ТЕХНОЛОГИЯ

Жасанды интеллект деген не және ол қалай жұмыс істейді: 2026-тегі жаңа бетбұрыс

ЖАРИЯЛАНДЫ
27.05.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР

Жасанды интеллект, қазақ тілі,
Қазақстан, технология, Цифрландыру

СІЛТЕМЕ

<https://bilimger.kz/188978/>

Алматыда бір банк клиенттің өтінішін секунд ішінде бағалап, тәуекелді өзі есептеп отыр. Сол сәтте Астанадағы стартап спутник суреттерін талдап, егістіктегі ылғал азайған жерді көрсетеді. Бір технология, екі бөлек әлем. Бұл — жасанды интеллект.

НЕ БОЛЫП ЖАТЫР — КОНТЕКСТ

Жасанды интеллект, қысқаша ЖИ, — мәтінді түсіну, сурет тану, шешім ұсыну сияқты міндеттерді дерек арқылы орындайтын жүйе. Ол «ойламайды». Ол ықтималдықпен жұмыс істейді. Яғни, өткен мысалдарға қарап, келесі ең дұрыс жауапты болжайды.

Қазір ЖИ автокөлікте жүргізушіге жолақты ұстап тұруға көмектеседі. Космоста ол телескоптан түскен аномалияны бөліп алады. Чип өндірісінде ақауды ерте табады. Смартфонда дауысты мәтінге айналдырады. Компьютерде код жазады, құжат қысқартады, іздеуді жеделдетеді.

Ол қалай жұмыс істейді

Негізгі схема қарапайым: дерек жинау, үлгі үйрету, сынау, кейін қолдану. Модельге миллиондаған сурет, сөйлем немесе дыбыс беріледі. Ол байланыстарды табады. Сосын жаңа сұраққа жауап береді. Бұл адам миындағы тәжірибеге ұқсас, бірақ әлдеқайда механикалық.

БҰЛ БІЗГЕ (ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАРҒА) НЕ БЕРДІ / НЕ БЕРЕДІ

Қазақстанда ЖИ ең алдымен уақыт үнемдейді. Қызмет көрсету орталықтарында кезекті қысқартады. Банкте алаяқтықты ертерек ұстайды. Медицинада рентген мен талдауды жылдам сүзеді. Ауыл шаруашылығында дрон мен спутник дерегін біріктіріп, өнімділікті болжайды.

Қазақ тілі үшін де мүмкіндік бар. ЖИ-ға қазақша дерек көбейген сайын, іздеу,

аударма, сөйлеуді тану сапасы жақсарады. Бұл мемлекеттік сервистерден бастап білім платформаларына дейін әсер етеді.

ПАЙДАЛАНУДЫҢ НАҚТЫ ЖОЛЫ / МЫСАЛДАР

- **Смартфон:** дауыспен жазба жасау, фотоны түзету, хабарламаны қысқарту.
- **Компьютер:** есеп беру, код үлгісі, кестені талдау.
- **Автокөлік:** шаршаған жүргізушіні ескерту, қауіпсіз қашықтықты бақылау.
- **Космос:** спутник кадрларынан бұлт, өрт, су тасқынын тез табу.
- **Чип:** жобалау кезінде энергия мен жылуды оңтайландыру.

КЕМШІЛІКТЕРІ МЕН ҚАТЕРЛЕРІ (ОБЪЕКТИВТІ)

ЖИ қателеседі. Кейде сенімді тонмен қате жауап береді. Кейде біржақты дерекке сүйенеді. Егер қазақ тіліндегі материал аз болса, нәтиже де әлсіз болады. Тағы бір мәселе — құпиялық. Жеке дерек дұрыс қорғалмаса, жүйе оны қайта өңдеп жіберуі мүмкін.

Сондай-ақ, бәрін автоматқа беру қауіпті. Әсіресе денсаулық, қаржы, құқық саласында адам бақылауы міндетті.

БОЛАШАҒЫ

Ең үлкен өзгеріс — ЖИ жеке құралдан жұмыс ортасына айналып барады. Ол браузерде отырмайды. Қызметтің ішіне кіреді. Қазақстанда жеңімпаздар — қазақша дерекке инвестиция салғандар, ашықтықты сақтағандар және адамды толық алмастырмай, күшейткендер.

ЖИ-дің мәні бір сөйлемде: ол жауап беретін машина емес, сұрақты тез түсінетін жүйе.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.